

CENTRE CATALA

BUTLLETI MENSUAL D'INFORMACIÓ PER ALS SOCIS

ANY 1

DESEMBRE 1952 - CARACAS: SORDO A PELAEZ, 35-1, TELEFONO: 51.230

No. 9

NADAL

A tots els catalans d'Amèrica, aquesta festa d'intimitat casolana ens cobreix de melangia i enyorança. Sabem massa de cor totes aquestes dites populars que ens alludeixen la pàtria llunyanca:

*Per Nadal, cada ovella al seu corral.
Per Nadal, cada u al seu hostal.
Per Nadal, prop del nial.
Per Nadal i Sant Esteve, cada u a casa seva.
Les festes, per on passen; el Nadal, a casa.*

I encara en sabem d'altres, de refranys populars, que ací no tenen sentit i ens denoten com n'estem de desplaçats:

*Per Nadal a casa, i a prop de la brasa.
Neu per Nadal, salut tot l'any.
Nadal amb gelada, duu bona anyada.
Molta pluja per Nadal, alegria per tot l'any.
Nadal eixut, temps perdut.*

Instintivament, despengem de la memòria un enfilall de records que si ací alguns tenen certa correspondència, n'hi ha que no tenen cap similitud:

Les fires de galls d'indi, capons i pollastres.

Les rifes de cistelles ben proveïdes i el sorteig de diners comptan's i sonants.

El fer rajar el tió amb allò de: "Caga tió; si no, et dono cop de bastó".

Els pessebres, en un recó de la sala, amb un grapat d'anacronismes i d'aberracions climàtiques.

Les cançons populars tan senzilles com emotives.

La presentació de les bones festes i el donatiu d'estrenes i regals.

Els cromos lluents de les felicitacions o "dècimes" del vigilant i el sereno, del repartidor i l'escombraire.

Les dècimes recitades amb vergonya i en rebancs pel més menut de la família.

La tau'a ben parada amb tots els familiars als voltants.

La sopa de "galets" amb un caldo que fa moltes llunes.

El gall com una nau amb la quilla enlaire, i amb les entranyes de prunes i piyons.

Les neules, panses i figues i nous i olives.

Els torrons de Xixona i Alacant i el xampany de Sant Sadurní d'Anoia.

L'aixecar-se de dinar i trobar-se que ja és fosc.

L'obligat menjar arròs "amb colls i punys" del dia següent, perquè no és cosa de llençar les moltes sobres del dia de Nadal.

Després, les enganyifes del dia dels Innocents i el penjar "la llufa" o el fer "carregar els neulers".

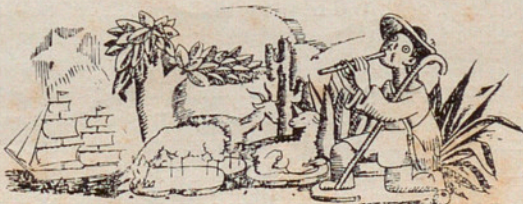
XIX ANIVERSARI de la mort del restaurador de la Generalitat de Catalunya FRANCESC MACIA I LLUSSA (1859 - 1933)

Per acabar amb la recerca de l'home dels nassos.

Totes aquestes coses que semblen que no hagin de tenir cap valor ex'raordinari, i més aviat simples i xiròies, quan arriba Nadal, posseeixen la virtut de fer sentir certa emoció als que estem lluny de la pàtria estimada i enyorada, i fem tots els esforços possibles per a mantenir-ne la continuïtat.

I com diu el poeta, que ens acompanya en l'exili:

*"Ara tu cor que somiques
en veient el món esclau
i per terra, feta a miques,
la promesa de la pau,
del Nadal que tant amares,
vés, enmig de nous redols,
entre cactus i atzavares,
recordant els flabiols."*

ANY NOU

A les darreries de l'any 1900, l'Unió Catalanista edità unes targetes postals amb una inscripció que deia: "Us desitja a vós bones festes i a Catalunya vida nova". Hom hi havia de posar la signatura i adreçar-les als amics. La Premsa anticatalana s'indignà per aquesta frase, que li semblava una audàcia de l'hòrrid separatisme, i el Govern d'Espanya donà ordre a les administracions de Correus que no trameessin les cartolines subversives. Només una veu s'alçà a Madrid per protestar d'aquella mesura ensems ridícula i odiosa: la veu de Pi i Margall, que sobre aquest tema va escriure en el seu se manari "El Nuevo Régimen" un bell i noble article que és una prova de la seva catalanitat mai perduda, en el qual recordava que a Catalunya hi ha la dita "Any nou, vida nova", plenament popular. Així era amb certa solemnitat familiar i simbolisme que es canviava el calendari de l'any que finia pel de l'any que anava a començar:

*El calendari nou
treu el vell de casa.*

Una altra parèmia popular, menys estesa, però també ben significativa, és:

Bon any i bon guany.

I ha estat sempre creença que menjar raim, en el moment del trànsit de l'any, dona ventura econòmica:

*Menjar raims per Cap d'any
porta diners per tot l'any.*

El signe de l'any nou és per als catalans el signe de l'esperança. Individualment, un català pot anar-se'n del món sense veure alliberada la pàtria. Col·lectivament Catalunya sobreviurà a totes les maltempades.

Cal dir seguidament que aquesta seguretats no pot ésser una excusa per romancre en la inacció còmoda o mandrosa. El destí ajudarà a Catalunya; però sempre que els catalans, a llur torn, ajudin al destí. Per damunt dels sospirs i dels gemecs, hi ha d'haver la feina de cada dia, feta tenaçment, incansablement, amb un esforç que és alhora un esplai. Hem de mantenir la tasca i l'esperança. Voluntat i convicció. La il·lusió és vana. El daler és eficaç.

Vindrà per a la nostra pàtria la vida nova. Vindrà el bon any, l'any daurat. Un batec de bandera i un batec de cor saludaran l'any venturos de la deslliuranca. Vindrà el guany de la tasca, el premi de l'esperança invencible. Si el cel del món no s'enfosqueix per sempre, hi tornarà a espurnejar, petit i brillant, l'estel de Catalunya.

Mestrestant, saludem-nos els catalans i saludem la pàtria viva amb el crit esperançat:

BON ANY TINGUEU VOS I ELS VOSTRES! ...
I CATALUNYA, VIDA NOVA!